

Beste voorzitter,

Binnen de raad hebben we tot op de dag van vandaag geen debat gevoerd over het definitieve collegeakkoord van het in maart aangetreden nieuwe college. In deze bijdrage maar zeker ook in het debat van a.s. woensdag wil ik met name het collegeakkoord in de breedte betrekken, dus niet alleen die aspecten waar een financiële vertalingen wordt gemaakt van het akkoord in de begroting maar ook die aspecten die niet direct een financiële vertaling in de begroting 2011 krijgen.

Het college heeft, ondersteund door de gemeentelijk ambtenaren van Alblasserdam, werk gemaakt van de begroting voor 2011 en de meerjarenplannen voor 2012-2014, en ergens werk van maken verdient op zich volgens onze fractie een compliment. De energie die het nieuwe college daarbij uitstraalt dwingt bewondering af; waren we in onze gemeente al gewend aan een wethouder die graag de krant haalt, ik moet zeggen dat ook de uitstraling van de overige bewindslieden naar de samenleving toe ons opvalt. Problemen benoemen, oplossingsrichtingen bedenken en daarbij zichtbaar zijn voor Alblasserdam zijn volgens onze fractie dan ook echt nodig om veranderingen voor de toekomst toe tot stand te brengen. Het gaat dan echter wel om het benoemen van de juiste problemen, de juiste richting aangeven en zichtbaar zijn met een doel, nl de samenleving enthousiast maken voor in te zetten veranderingen. Of het college op deze aspecten altijd de juiste dingen doet vragen we ons af, hoewel wij niet zover gaan te zeggen dat het college de weg kwijt is, er zijn wel een behoorlijk aantal aspecten waar wij als D66 fractie vraagtekens bij zetten of waar e.e.a. in ieder geval een nadere uitleg behoeft.

In het collegeakkoord wordt duurzaamheid als 1 van de kernwaarden benoemd en vervolgens wordt uitgelegd wat men er zoal onder verstaat...heel veel, zo niet alles! Duurzame maatschappelijke verhoudingen, duurzame omgang met de leefomgeving, een duurzame interne organisatie en zelfs een solide financieel beleid wordt geschaard onder de noemer duurzaamheid. Het wordt zo algemeen gebruikt dat het bijna niets meer zegt. In combinatie met duurzaam wordt opvallend vaak de zinsnede "zoveel mogelijk" gebruikt, zowel voor het behoud van openbaar groen als het behoudt van de sociale infrastructuur en de maatschappelijke verbindingen. Hoezo transparant en meetbaar? De drie P's (People, Planet, Profit) worden wel gebruikt als kapstok om het gehele beleid aan op te hangen, ze worden echter niet ingezet om bijvoorbeeld het inkoopbeleid van de gemeente concreet duurzamer te maken op deze vlakken. D66 wil dat aanbieders van openbaar werk moeten aantonen hoe zij voor onze gemeente aantoonbaar duurzamere diensten op people, planet en profit gebied kunnen uitvoeren. De gemeente moet hierbij aangeven wat wij op dit vlak verwachten. Wethouder, heb ik iets over het hoofd gezien of is dit ook hetgeen u voor ogen staat?

Laten we als eerst eens stil staan bij de stenen.

Bij de RUIMTELIJKE ONTWIKKELING als geheel zien we veel projectplannen die stagneren. Inkomsten worden door het college naar de toekomst verschoven met de belofte dat ze wel ooit gerealiseerd gaan worden. Maar is dit wel zo? In het zojuist verschenen rapport van de Rabobank "demografische krimp" wordt onze regio benoemd als 1 van de regio's waarin de toekomst niet meer

maar juist minder woningen nodig zijn. Houdt het college rekening met deze scenario's als ze spreekt van in totaal 873 woningen tot 2014 en nog eens een planning van 172 in de periode daarna. Aansluitend op hetzelfde rapport blijken de problemen zich vooral voor te doen door wegtrekkende jongeren voor wie deze regio minder te bieden gaat hebben. Zijn er vanuit dit college additionele inzichten die ons naar de toekomst toe gaan helpen dit soort van processen te keren. Kunnen we ook in het licht van ruimtelijke ontwikkeling ons woningbeleid afstemmen op deze groepen in de samenleving, bijvoorbeeld starterwoningen als stimulans voor jongeren om juist hier te blijven.

Wat nu met de vraag wie deze structuurvisie precies gaat maken. Als fractie zijn wij voor interactieve beleidsontwikkeling, het is belangrijk om "aan de voorkant", zoals onze burgemeester graag zegt, partijen te betrekken bij nieuwe visies die ontwikkeld worden. Het gaat wat ons betreft echter te ver om de verantwoordelijkheid van deze visie ontwikkeling mede bij de maatschappelijk partners te leggen. Van meebeslissen (pag 10 collegeprogramma) aan de voorkant kan geen sprake zijn als niet alle relevante partijen inclusief burgers daarbij worden betrokken. De voornemens met WWW gaan wat onze fractie betreft dan ook te ver. Bij interactieve beleidsontwikkeling is het belangrijk de samenleving in de breedte te betrekken bij het meedenken en ver te blijven van structuren en samenwerkingen die als cliëntelistisch benoemd zou kunnen worden.

Voorafgaand aan de structuurvisie vindt het college dat er een onderzoek moet plaatsvinden naar de ontwikkeling van het gebied bochanen/ato. Onze fractie moedigt dit onderzoek aan maar waarschuwt ook hier voor het meebeslissen door maatschappelijke partners aan de voorkant. Na het debat over het coalitieakkoord in april vinden wij het onbegrijpelijk dat u deze ontwikkeling op voorhand nog steeds koppelt aan een mogelijk verzoek van kerkgenootschappen voor een nieuwe kerklocatie. Laat hier geen misverstand over bestaan, ook wij hebben begrip voor de huisvestingsproblemen van kerken, zoals meer verenigingen in Alblasterdam huisvestingsproblemen hebben. Wij verzoeken het college echter deze twee onderwerpen los van elkaar te beschouwen en te behandelen, er zijn aan de voorkant wellicht meerdere partijen die over de bestemming van dit gebied willen meedenken. Als fractie zouden we ons heel goed kunnen voorstellen dat er bv een supermarktondernemer in Alblasterdam is die graag naar het genoemde gebied zijn winkel zou willen verplaatsen en hiermee het winkelgebied Dam/plantageweg qua economische bedrijvigheid een positieve impuls zou kunnen geven. Door aan de voorkant enkel in de richting van kerkgenootschappen te kijken lijkt ons een zoektocht in de verkeerde oplossingsrichting. Graag horen wij van de wethouder hoe dit onderzoek zal worden aangepakt en of het college bereid is de genoemde koppeling los te laten. Mede in dit verband hoort onze fractie ook graag hoe de dimensie cultuurhistorie voor het college een rol gaat spelen in dit dossier.

Dan de plannen voor het dijkclint. Uitermate teleurstellend vindt onze fractie het om onder het kopje "wat gaan we ervoor doen" nog steeds de verkiezingsretoriek "er komt geen derde ontsluiting door het buitengebied" terug te vinden. Terecht wijst belangengroep dijk er op dat dit niet echt duidt op een oplossingsgerichte houding. Eerste vraag is dan ook gelijk: wat gaat u dan wel doen om de problemen van het dijkclint op te lossen.

Hoewel het college wel maatregelen benoemd houden wij onze twijfels over de doelmatigheid van deze plannen. Voor onze fractie blijft in ieder geval gelden dat bij het zoeken naar een regionale oplossing met omliggende gemeenten en betrokkenen alle mogelijke opties bespreekbaar moeten zijn zonder op voorhand blokkades op te werpen. Uitdrukkelijk zeggen wij hierbij dat ook wij geen fan zijn van een derde ontsluiting, maar onderzoek naar alle mogelijke opties is bij de oplossing voor deze problematiek noodzakelijk.

Binnen de structuurvisie moeten we zeker spreken over HAVEN ZUID als nieuw gebied voor stimulering van toerisme. Meerdere malen heeft onze fractie gewezen op de omvang van dit ambitieuze plan in combinatie met de risico's die hierdoor gelopen worden. Juist een project van deze omvang rechtvaardigt een intensieve regionale aanpak en het verleggen van de risico's naar een regionaal niveau, zelf deze risico's als gemeente dragen zou wel eens een te zware last en een toekomstig bankroet voor onze gemeente kunnen betekenen. Wij roepen de wethouder dan ook op alles in het werk te stellen om van Haven Zuid een echt regionaal project te maken met de regionale ontwikkelingsmaatschappij ROM-D als (mede)risicodragers. Jammer is het in dit verband wel dat onder het hoofdstuk Haven Zuid ook gesproken wordt over het behoud van beeldbepalende historische panden, wetend dat één van de laatste industrieel historische loodsen het afgelopen jaar tegen de grond is gegaan. Vraag aan de wethouder of het industriële erfgoed van Alblasserdam nog enig belang in zijn portefeuille krijgt en indien dit het geval is, hoe hij hier invulling aan denkt te gaan geven.

Met haven zuid kijkt onze fractie dus nadrukkelijk naar de regio, maar niet alleen voor Haven Zuid is bezinning op de regio van essentieel belang. Staan we nog steeds met 1 been in het dorp en met 1 been in de regio zoals het college en deze raad heeft vastgelegd of zijn de regionale verhoudingen inmiddels aan het verschuiven. Vanuit rijksoverheid wordt gemeld dat het samenvoegen van gemeenten alléén van onderaf (met medewerking van gemeente zelf) gebeurt, dus het lijkt erop dat Alblasserdam niet direct hoeft te vrezen voor herindeling. Maar is het college samen met onze ambtenaren in de praktijk al niet druk bezig de herindeling vorm te geven? Ik kom zo dadelijk op deze boude stelling terug.

Terecht ziet dit college de bezuinigingen die in rijksverband op ons af komen als 1 van de grootste uitdagingen voor de komende periode. Voor onze fractie is het niet bevredigend dat er met de echte rijksbezuinigingen pas in 2e fase begonnen wordt, ook al zijn ze nu nog niet bekend, rekening houden met een voorzichtig scenario was voor onze fractie ook al in de begroting 2011 (fase 1) mogelijk geweest. In ieder geval is het benoemen van 6 lijnen om deze bezuinigingen in te vullen een start. Het IPD (innovatie programma Drechtsteden) wordt naar voor geschoven als één van de bronnen voor bezuinigingen. In de begroting rekent het college zich op 3 manieren al rijk met de bezuinigingen die het IPD gaat opleveren, eerder benoemde bezuinigingen uit het verleden worden nu geschaard onder het IPD, eerste fase bezuinigingen in lijn 6 (organisatie) worden ingevuld door het IPD maar ook voor de benodigde bezuinigingen van fase 2 verwacht men veel van het IPD. Het innovatie programma Drechtsteden als Haarlemmerolie voor bezuinigingen in verleden, heden en de toekomst.

Maar wat is dit IPD nu precies, de naam helpt ons ook nu niet veel verder, bij innovatieprogramma denkt je normaal gesproken toch aan iets anders dan bezuinigingen. Volgens de uitleg die we tot nu toe ontvangen hebben betreft het een groot aantal ambtelijke regionale onderzoeken waarbij men kijkt of er via verder- en verregaande samenwerking dan tot nu toe efficiency voordelen te behalen zijn. Het betreft hier +/- 30 van deze werkgroepen waar ambtenaren op verschillende terreinen kijken naar efficiency door samenvoeging van werkzaamheden met overige gemeenten binnen de Drechtsteden.

Van dit programma zegt het college dat zij het onverkort willen overnemen, zonder op voorhand de politieke consequenties van de onderdelen te bespreken. Onze fractie vreest hier het ergste, onder de mom van efficiency winsten geven we als Alblisserdam de kritische massa uit handen om als zelfstandige gemeente te opereren en de uiteindelijke opbrengsten van al deze programma's zijn nog zeer onzeker. Als we mogen uitgaan van de ervaringen tot zover met de gr Drechtsteden dan zijn de ingenomen bedragen in de begroting over het algemeen niet voldoende. In het verleden heeft de gemeente Alblisserdam meerdere malen de portemonnee moeten trekken om op GRD onderdelen bij te springen, en met deze IPD wonderolie gaan de gemeenten binnen de Drechtsteden dus efficiënter werken, wij geloven het nog niet. Laat de GRD eerst aantonen dat zij efficiënt kan werken op de beleidsterreinen waar ze al verantwoordelijk voor zijn door hierop bezuinigingen te realiseren zonder nog meer naar zich toe te willen trekken. Kortom, ziet dit college de GRD met ons de trap af gaan en zo ja op welke terreinen. Met het onverkort aannemen van het IPD zal Alblisserdam zijn kritische massa om zelfstandig te opereren kunnen verliezen. Als we dit willen dan wel graag met open vizier en niet via een ambtelijke route, m.a.w. eerst een politiek besluit voordat ook maar enig onderdeel van dit programma in werking wordt gesteld. Graag hoor ik van de wethouder of hij zich in deze procedure kan vinden.

Na de stenen en de regio tot slot van mijn betoog aandacht voor de mensen. In het kader van ons eigen raadsonderzoekprogramma is er gekeken naar de commissies die ondersteunend zijn aan het bestuur. De culturele raad wordt in dit rapport besproken als een club van pretentievolle kunstliefhebbers. Zelf verbazen we ons over deze term in een onderzoeksrapport en we horen graag van de wethouder wat de lading is van deze term. Als het gaat om cultuurbeleid gaat zien wij graag dat activiteiten op dit vlak worden voortgezet. Sterker nog, er moet nu echt eens werk van worden gemaakt. Wij zien graag een onafhankelijke commissie die zich specifiek richt op vele culturele activiteiten in samenwerking met het sociaal cultureel centrum landvast. Graag horen wij van de wethouder hoe hij tegenover dit initiatief staat.

Ook Landvast wordt genoemd als mogelijke bron van bezuinigingen in het raadsonderzoekprogramma. Onze fractie vindt dat de gemaakte afspraken met het bestuur moet worden nagekomen, dit betekent dus concreet een evaluatiemoment in 2013.

De plannen voor een beheersstichting voor de bestaande sportgebouwen lijkt mooi maar lost het probleem van het ontbreken van een visie op accommodatiebeleid niet op. Ook in een beheersstichting kun je tenslotte

niet sporten. Een lang termijnbeleid dat voldoet aan de behoefte aan sportaccommodaties, en daarmee duidelijkheid voor verenigingen is wat gevraagd wordt van dit college. Binnen deze context graag uitleg van het college over de opmerking in de Klaroen van 13 oktober 2010 waarin wethouder Verheij vertelt dat het tot de mogelijkheden van het college behoort geen nieuw zwembad te bouwen. Staan de coalitiepartners achter deze uitspraak, en zo ja hoe sluit dit aan bij de wil oude beloftes richting Alblasserdam na te komen.

Dan het aantal mensen binnen dit gebouw. Het blijft onze fractie verbazen dat in een tijd dat iedereen moet inleveren er binnen dit gemeentehuis gevraagd wordt om 3 extra fte voor ondermeer communicatiebeleid. Als een mooie eerste stap voor de formulering van de tweede fase in de bezuinigingsronden lijkt me het schrappen van deze 3 fes een goede stap. Graag hoor ik van de wethouder of hij deze visie ons deelt.

Concluderend heeft het college met deze begroting 2011 een eerste stap gedaan in de inspanningen die nodig zullen zijn zonder daarbij nog echt pijnlijke beslissingen te hoeven nemen. Als fractie zijn we erg benieuwd naar de invulling van fase 2 en hopen daarbij dat gevonden oplossingen niet ten koste zullen gaan van de zelfstandigheid van en de leefbaarheid en vrijheden binnen deze gemeente.